

Is de inburgering van allochtonen geslaagd? Het antwoord van Abied Alsulaiman is recht voor de raap.

Alsulaiman is docent Arabisch en lid van de onafhankelijke 'Commissie ter invulling van de hoofdlijnen van de cursus Maatschappelijke Oriëntatie'.

Die commissie begeleidt onder meer de verkiezing van de moslimraad. Een gesprek met open vizier.

"Je kan niet van een mislukte of geslaagde inburgering spreken. Er is namelijk nooit een gestructureerd beleid met een aantoonbare visie op rechten en plichten gevoerd. Integratie is nooit *hot*, tenzij bij verkiezingen. Pas nu komt de inburgering van de gemeenschappen schoorvoetend op gang."

Volgens Alsulaiman is er een probleem met de definitie van begrippen als integratie of inburgering. "Soms klinkt inburgeren bijna als een tuchtmaatregel. De Commissie echter ziet inburgering als het onthalen en begeleiden van nieuwkomers in de Belgische samenleving. Dat is in beginsel een opdracht voor de overheid. Zij moet nieuwkomers een oriëntatiepakket aanbieden, zodat ze snel een plaats in onze samenleving vinden."

Alsulaiman steunt ten volle de eis dat nieuwkomers hun rechten én plichten

moeten kennen. Inburgering is voor hem een uitwisselingsproces. "Allochtonen moeten zich in deze samenleving willen inschakelen. Het is aan autochtonen om de wil te tonen hen te aanvaarden. De overheid moet dat proces gunstig beïnvloeden."

De overheid moet daarvoor de randvoor-

de overheid geen resultaatverbintenis aan subsidies?"

Transparante islam

Alsulaiman steunt het plan van de Vlaamse regering om de islamitische eredienst transparanter te organiseren. "De overheid kan zelf transparantie stimuleren. Het pro-

De ene inburgering is de andere niet

Hoe kunnen we nieuwkomers goed begeleiden?

Gemengd huwen

In bijna acht op tien van de pakweg veertigduizend huwelijken (77,5%) die elk jaar worden voltrokken, zijn beide partners Belgisch. Gemengde huwelijken komen wel steeds vaker voor. Tussen 1993 en 2002 steeg hun aantal met een vierde (24,5%). Het aantal huwelijken van een Belgische vrouw met een niet-Belgische man nam met 42,7% toe; die van een Belgische man en een vreemde bruid met 67,6%. Het aantal Belgo-Belgische huwelijken daalde in diezelfde periode dus met 8,5%.

Belgische mannen lijken vaker bruiden uit Polen en andere Oost-Europese landen, uit Latijns-Amerika, Azië en Denemarken te verkiezen. Verhoudingsgewijs kiezen nogal wat Tunesische, Algerijnse, Turkse, Ierse, Britse, Marokkaanse, ex-Joegoslavische en Nederlandse mannen voor een Belgische bruid (en omgekeerd).

(Bron: NIS)

waarden creëren met het organiseren van inburgeringscursussen bijvoorbeeld. "Als de overheid die cursussen verplicht, wat een goed idee is, dan creëert ze uiteraard een groeiende vraag waaraan ze moet voldoen. Tegelijkertijd zal de overheid ook het racisme structureel moeten aanpakken. Heel wat frustratie zal verdwijnen door discriminaties op de arbeidsmarkt weg te nemen."

Alsulaiman erkent dat een aantal hete hangijzers vroeg of laat tot een debat moeten leiden. "De overheid moet met de allochtone gemeenschappen in België, maar ook met de landen van herkomst, afspraken maken over gemengde huwelijken. Zonder de persoonlijke vrijheid aan banden te leggen moet de overheid er op toezien dat die huwelijken de vorming van een cultureel coherente generatie niet belemmeren. Er moet ook een debat komen over de subsidies aan de sociaal-culturele verenigingen van allochtonen en aan de integratiesector. Waarom koppelt

bleem ligt bij de opleiding van imams. De Turkse moskeeën in België zijn eigendom van de Turkse staat. Turkije stuurt imams naar België die wel zijn opgeleid, maar geen Nederlands spreken en onze maatschappij voldoende kennen. De Marokkaanse moskeeën zijn meestal kleine gebedshuizen met een vzw-statuuut. Aan het hoofd staat een Arabisch sprekende geestelijke uit Marokko. Het gaat echter niet om opgeleide imams. De invloed van de Turkse en Marokkaanse geestelijken is beperkt. Ze bereiken de allochtone jongeren of de autochtone gemeenschap nagenoeg niet. De Vlaamse overheid zou dus de opleiding van imams moeten regelen. Buitenlandse imams passen niet in de zich ontwikkelende Europese islam. Die legt lokale accenten en heeft kennis van de Europese levensbeschouwelijke visies. Het signaal van de KULeuven (*zie kader*) kan ik alleen maar toejuichen. Wil minister Keulen een Vlaamse islam? Dan zeg ik: goed zo. Wat zouden de imams uit de lan-

den van herkomst hier de wet nog komen dicteren?"

De huidige moslimraad bestaat uit een vijftigtal leden die op hun beurt de Executieve zullen kiezen. Alsulaiman is niet gelukkig met de manier waarop de samenstelling van de raad totstandkwam. "Men heeft gezocht naar kandidaten in de kleine gebedshuizen. Daar komen enkel mannen, geen vrouwen, nauwelijks jongeren. Die groepen had men wel kunnen bereiken via verenigingen en scholen. Als de Vlaamse regering transparantie wenst, dan zou ze er goed aan doen moskeeën te laten bouwen en te erkennen."

Hier spreekt men Nederlands

De kennis van het Nederlands is voor Alsulaiman van primordiaal belang. De oorzaak van maatschappelijke wrevel is net het gebrek aan communicatie, vindt hij. "Een allochtoon die de taal niet kent, fopt zichzelf. Ik begrijp niet hoe die mensen in de samenleving kunnen functioneren. Natuurlijk leidt dat bij medeburgers tot ergernis. De overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen. Ze schept een vraag naar taallessen. En ze moet dus ook voor voldoende aanbod zorgen."

Alsulaiman is lid van de commissie ter invulling van de hoofdlijnen van de cursus Maatschappelijke Oriëntatie. De commissie moet een uniform oriëntatiepakket samenstellen dat de nieuwkomer helpt bij zijn inburgering. "Het is inderdaad niet zo dat je Belg bent omdat je bloemkool met worst kan koken. Het gaat wel om de kennis van instituten, om een pakket dat de nieuwkomer op korte termijn een gezonde sociale burgerzin kan bijbrengen. In juni overhandigen we de minister onze aanbevelingen in verband met het uniforme oriëntatiepakket."

Alsulaiman vindt het overdreven om te stellen dat de verscheidenheid in de moslimgemeenschap de samenstelling van de moslimexecutieve parten kan spelen. "Turkse en Marokkaanse moslims verstaan elkaar. Het enige wat hen tegenhoudt om samen een Vlaamse islam te creëren is de buitenlandse invloed op de imams en de geestelijke leiders. Wat kan een buitenlandse geestelijke doen aan Vlaamse problemen? Wij hebben eenvoudigweg Vlaamse imams nodig. Imams met een licentie in godsdienstwetenschappen die met moslims van de verschillende landen van herkomst kunnen praten, alsook met joden, christenen en vrijzinnigen. Een Europese islam wordt gekenmerkt door haar liberalisering en haar verrijkende

"Het is inderdaad niet zo dat je Belg bent omdat je bloemkool met worst kan koken."

contact met andere levensbeschouwingen. Die beweging bestaat, maar ze moet worden erkend. Van de moslimexecutieve en haar zeventien te verkiezen leden wordt verwacht dat zij aan het hoofd van de erediens staat. Ze moet dus meer kunnen

doen dan zich uitspreken over het onderwijs of een regeling voor begraafplaatsen uitwerken."

tekst | Nico Krols

Team Diversiteit en Inburgering van de afdeling Algemeen Welzijnsbeleid

In 2001 begon de cel Inburgering bij de Vlaamse Overheid te werken. Onlangs smolt deze cel samen met het team Minderheden. Ze vormen nu het team Diversiteit en Inburgering. Naast het diversiteitsbeleid is ook de uitbouw van het inburgeringsbeleid van de Vlaamse regering een belangrijke taak: het opstellen van decreten, uitvoeringsbesluiten en ministeriële besluiten dus. In de nabije toekomst zal het inburgeringsdecreet aangepast worden aan de klemtonen die minister Marino Keulen wil leggen. Voorts subsidieert het team de acht onthaalbureaus in Vlaanderen en ondersteunt ze de sector met allerhande projecten. Zopas rondde het team het project Kwaliteitsbeleid af. Tijdens dit project werden criteria opgesteld waaraan de onthaalbureaus moeten voldoen. Een ander pro-

ject is het cliëntvolgsysteem dat voor de onthaalbureaus werd ontwikkeld. De informatie van de onthaalbureaus wordt in een centrale databank opgeslagen. Op die manier kan ook makkelijk informatie uitgewisseld worden met de Huizen van het Nederlands, en in een later stadium ook met de VDAB. Het is een mooi instrument om statistische gegevens en beleidsinformatie te vergaren, maar tegelijk is het ook een werkinstrument voor de trajectbegeleiders van de VDAB. Ze kunnen er hun dagelijkse werking mee plannen, kunnen lijsten van hun mogelijke cursisten opvragen, enzovoort. Door het uitwisselen van informatie tussen het team en de VDAB, het departement Onderwijs en het Vlaams Minderhedencentrum is er door de jaren heen een netwerk ontstaan in de sector.

| Advies RvS bedreigt verkiezing moslimexecutieve |

De verkiezing voor een representatieve instantie voor de moslims loopt gevaar door een grondige herziening. Enkele dagen voor de verkiezing op 20 maart, bracht de auditeur van de Raad van State een vernietigend advies uit. De zaak was in gang gezet door een afgewezen kandidaat. Als het advies wordt bevestigd, kan dit de hele procedure in het gedrang brengen, zo meldde *Le Soir*. De onafhankelijke commissie die de verkiezing voor de moslimraad begeleidt, legde de kiezers en de

kandidaten op om te kiezen voor een bepaalde categorie ('Marokkaan', 'Turk', 'andere herkomst' of 'bekeerd'). Zo hoopte men de zetels paritair te verdelen en een aantal mandaten aan minderheden te waarborgen. Probleem is dat deze categorieën niet voorzien zijn in de wet. De auditeur oordeelde dat de gewraakte kandidaat wel een plaats op de lijst verdient, zonder hem een categorie op te leggen.

| Commissie waarden en normen |

De Vlaamse minister van Inburgering, Marino Keulen (VLD), bracht in januari de 'commissie ter invulling van de hoofdlijnen van de cursus Maatschappelijke Oriëntatie' samen. De commissie moet de normen en waarden in kaart brengen die het samenleven van allochtonen en autochtonen bevorderen. Het wordt de basis voor een handboek maatschappelijke oriëntatie, aangepast aan de vier doelgroepen: de nieuwkomers, de bedienaars van een eredienst, de oudkomers met schoolgaande kinderen, en de oudkomers met een leefloon of werkloosheidsvergoeding. Tegen het einde van het jaar moeten de boeken klaar zijn.

Marc Bossuyt, rechter in het Arbitragehof, hoogleraar en expert op het vlak van het volkerenrecht, zit de commissie voor. Andere leden van de commissie zijn Ludo Abicht (filosoof), Abied Alsulaiman (docent Arabische talen en vertaalwetenschappen), Naima Charkaoui (coördinator van het Forum van Etnisch-Culturele Minderheden), Marie-Claire Foblets (hoogleraar rechtsantropologie), Rik Torfs (hoogleraar kerkelijk recht) en Etienne Vermeersch (moraalfilosoof).

| Imamopleiding bij de kuLeuven? |

„Als ons de vraag wordt gesteld een imamopleiding op academisch niveau te organiseren, zullen we zeker niet negatief reageren,” zei Mathijs Lamberigts, decaan van de faculteit godgeleerdheid van de KUL, in *De Morgen*. In Vlaanderen bestaat er één imamopleiding als bachelor in het regentaat voor imams aan de Erasmus Hogeschool Brussel. De Vrije Universiteit Brussel, die met de hogeschool is geassocieerd, wil zelf geen imamopleiding op academisch niveau organiseren. Studies over de islam of vergelijkende godsdiensten kunnen, maar een opleiding tot imam

niet. De Universiteit Gent ziet een opleiding van geestelijken niet passen in haar opdracht als gemeenschapsuniversiteit. De Antwerpse associatie reageerde vorig jaar positief op politieke signalen om een opleiding aan de Universiteit Antwerpen aan te bieden. UA-rector Francis Van Loon verzette zich kort daarna tegen dat aanbod. Op het gebied van imamopleidingen loopt België achter op de buurlanden. Zowel Frankrijk als Nederland starten volgend academiejaar met universitaire imamopleidingen.

Abied Alsulaiman: “Wat zouden imams uit de landen van herkomst hier de wet komen dicteren?”

| Vlaamse regering duidt nieuwe emancipatieambtenaar aan |

De nieuwe opdrachthouder voor Emancipatiezaken, kortweg emancipatieambtenaar, is Ingrid Pelssers (32). Zij werkte als adjunct van de vorige emancipatieambtenaar, San Eyckmans. De Vlaamse overheid voert een stimuleringsbeleid ten aanzien van vijf kansengroepen: mannen/vrouwen, mensen van allochtone afkomst, personen met een handicap en ervaren (ouder dan 45 jaar) en kortgeschoolde personeelsleden. Bedoeling is dat de Vlaamse overheid een afspiegeling vormt van de diversiteit in de samenleving. Volgens Vlaams minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois is voor de emancipatieambtenaar een belangrijke rol weggelegd: "De emancipatieambtenaar moet zich inscha-

kelen in onze ambitie om de Vlaamse overheid tot een modelwerkgever te maken, inclusief een open en moderne organisatiecultuur die verschillen als een meerwaarde ziet. De samenstelling van de Vlaamse bevolking is divers en die diversiteit moet zich weerspiegelen in het personeelsbestand. Niet met quota, wel met positieve maatregelen zoals de creatie van maximale kansen voor iedereen." Pelssers schetst concrete doelstellingen: "Met tal van initiatieven, zoals lunchbijeenkomsten, trainingen, discussiefora en informatiecampagnes, wil ik werk maken van een cultuurverandering op de werkvloer. De Vlaamse ambtenaren moeten in hun contact met de burgers het toonbeeld vormen

van respect voor het anders-zijn. Daarnaast wil ik voor alle departementen concrete streefcijfers voor de diverse kansengroepen."